

Ms. 269

حمد و سپاس و شکر بی قیاس اول خالق البرایا و رازرق
 الناس حضرتنه لایق و سزادر که عامه خلقی مظهر
 احسان وجود و داخل حیطه ملک وجود ایدوب مجموع
 عباد کرب مطیع و منقاد کرب شقی و اهل عناد در
 هر برینه نصیب و روزی و اصل و وظیفه شبانرو
 زی متواتر و متواصل اولوب احیاناً امتحان و ابتلا ایچون
 انزل قحط و غلا و ارسال شدت و بلا ایدوب حقیقتاً نظر
 اولنسه مقتضای اعمال فضیحه و مستدعی مظالم
و افعال قبیحه اولوب آیت و اذار دنا ان نهلك قرية امرنا
متر فیها ففسقوا فیها فحق علیها القول فدمرنا هاتد میرا
 نصر کریمنا آثاری بحکم الواحد القهار ایجاد و اظهار
 اولنمغه استحقاق اولدقاهینه بر مقتضای

سبقت رحمتی علی غضبی آتش غضب ربّاب فروزان
 ایکن باران رحمت الهی ریزان اولوب نائر قحط و غلایه
 تسکین و روی جهانی لباس حسب و رخايله تزیین
 ایدر نزهی خدای کریم و زهی سرؤف رحیم زهی اله قدیم
 و زهی علی حکیم و بر عبادنه رزقی دیمز عاصیدر
 اولور سه هر برینک جرمی همچو کوه عظم بجد و تحیات
 لا بعد اول حضرت نبی مجد کریم الخالق مجود و محمد جانبانه
 مستحق و وادر که وجود پر جودی رحمت عالمیان و ذات
 بهبودی صفوت آدمیان اولوب قیام خیامه ملک
 و ملته و دوام و ثبات سلطنت و دولته شرع شریفی
 عماد و عدل و دادی اطنا ب و او تادایدوب مادام که
 رعایت عدل و جرای شریعت و احکام اولیه خانه
 ملک و دولت قوت و احکام بولما یوب عاده خلق
 قحط و غلادن و انواع شرور بلادن خلاص اولمازلر
شهر اساس قصر معالی و سلطنت دادست
 که هریتا که نه بردادی نهی بادست هزار شکر که
 این روضه مبارک راز داد ساحت و سقف

وز عدل بنیادست و در خصلت و سلامت و سلام دن
 نصیب او فرو و اکمال و اصحاب کمال صوبه اتحاد
 و اهدا اولمق و احق و احری در که هر بری دفته و فساد
 ده بدل مقدور و اشاعة عدل و داده سعی مشکور
 ایلمش در نظم هر بریسی نجوم مللت و دین رهبر
 سا لکان راه یقین جمله سندن خدا اولوب جشنود اید هر
 بیر نی رضایه قرین اما بعد بو عبد فقیر قلیل البضاعه و زرف
 ناچیر عذیم الاستطاعة کمال الدین محمد بن احمد الشهبیر بطاشکبری
 نزاده جعله ما ربهم امن الفائزین باحسنی و زیاده وقتا که
 بروز فیروز مجلس دلفروز حضرت وزیر اعظم و روی هم
 چو بد رحنا ب صدر معظم سرد فتر اصحاب شجاعت اختر
 برج شہامت ببر بلیشه زار غزاهنر بر میدان جنک و وغا
 فارس عرصه همجا حارس لجه دریا فاتح قلاع بحر و بز
 مانح عطا یای میجد و مرء اعنی به قیودان سنان پاشا ایسر الله
 تعالی له ما یرید من الخیر و لیشاء ایلله مشرف و مستعد و مظهر
 انواع القات لا یعدا اولدم مقتضای مقام ایلله اثناسوق
 کلام ده بر کون مقدم حضرت پادشاه اعظم شهنشاه

معظم اعني به حضرت سلطان ابن السلطان السلطان
 محمد خان ابن السلطان مراد خان ابدالله عمره وسلطنته
 الى غاية الدهر وانتهاء الزمان جناب عالي ريني دعوت
 ونظم احوال عالمه متعلق مشورت بيورب انلا رديخي بوز
 مانده اولان مظالم ودرانزوسني هر مفسد وظالم وشيوع
 رشوت وتبدل مناصبه سرعت باخصوص اختلال
 سكه سلطان نامدار و قحط وغلا وازديار اسعاره
 متعلق بعض كلمات وطريق دفعنده نيجه تدبيرات حكمت
 سمات القاء ايتدك لني بر طريقيه بيان ايتدك كه روح
 قلب وجنان وحيات بخش مردكان ايلدي بو حقير دخي
 اول مناسبت ايله بومقوله قحط وغلا وشدت واختلال
 سكه وشيوع رشوت بوزمانه مخصوص اولمايوب زمان
 پشين وسلاطين متقدمين زمانارنده دخي نيجه
 دفعه واقع اولوب بلاكه صغير وكبير وغني وفقير
 وبرناو پير من بعد صلاح پذير دكلر ديوانفاق و حصر
 توكل جناب ملك رزاق ايدوب افعال اليه ناك صدق
 عادة اللهي اسبابه منوط واكثر اشيا ناك ظهري

جبل تدبیره مربوط اید و کندن غافل را یکی نیجه عاقل را
 کلوب حسن تدبیر و برای دلپذیر لری موافق تقدیر
 ربّ قدیر اولوق ایله کویا که جهان مرده ایکن ناز جان
 بولوب اندفاع اختلال ایله رعایا منتظم الاحوال اولدقت
 متضمن مقررینیک بر رساله سی وارد رکه ابتداء عالم دن
 کند و عصر نه کلنجه و صرده قاج دفعه قحط و غلا اولشد
 و هر برینیک سببی و طریق اندفاعی و سکه نك اختلاف
 و اختلالی و بعده طریق انتظام احوالی نیجه اولشد شرح
 و بیان و واضح و نمایان ایلشد دیدم اول دم جناب
 عالی لری دخی عجا اول رساله لی ترجمه ایدوب زبان
 ترکی به تبدیل و اول شاهه غرّ انک لباسن طرز و مینا^{ته}
 تحویل ایدوب نفعی عام و شامل و سهولت فهم حاصل
 اولسه قابل دکلی اوله دیوب و فقیه اشارت و بو تکلیف
 بود اعیلرینه توجه و التفات لرینه بشارت اولماغن بو مقوله
 امورده معترف کمال عجز و قصور ایکن ینه المأمور
 معذور فحوا سنجه امتثالاً لامر مباشرت و خد مئله
 مسارعت و مباررت اولمشدر امیدر که قصور من

مقبول و واقع اولان زلّات اوزره دامن عغولری
 مسبول بیوریلده والله الهادی و علیه اعتمادی ائمه
 معلوم اولاکه مؤلف رساله ابتداء مقاله ده اراء
 واجب حمد و تضرع ایتدکد نضکره مقصده شروع
 بسط مقدمه ایدوب دیمشدرکه اتمابعد وقتا که
 بو عصرده ظاهر اولان اشتد القحط و غلا و حاصل
 اولان امتداد محبت و بلا عامه خالق طاری
 و الم واضطرابی قلوب کافه ناسه ساری اولدیسسه
 اکثر ناس علبه خوف و هراس ایله بویله ظن ایلدیلر
 اوائل زمن ده بویله بلیات و محن اولماش و بوناک
 مثل کورلمش اوله بلکه بو ظن ده حد دن تجاوز
 ایدوب بویلا ممکن الزوال و قابل انفصال دکلدی
 دیدلر زیرا اکثری جاهل و بومقوله حوادثک موجب
 و اسبابندن غافل و ذاهل اولوب انحق اللرنده موجود
 اولان عوائد و غلات ایله تعیشنه مأنوس و الطأ
 الهیه آتیه دن مأیوس لردر لکن دیدیه بصرتی بینا
 اولان مردانا بومقوله حوادثی بدایتندن نهایتنه

دکن تدبیر و اولندن غایتنه دکن تأمل و تفکر ایلسه
 بیور که بوبلیاتاکی سببی و لایه و حکامد سوئاد بیری
 و تدارک مصالح انامده هر برینک غفلت و تقصیری
 در نه انکه سو الف ایام ده اولان غلوات و سوابق
 سنوات ده اولان سنوات کبی اوله مع هذاینه و جهنی
 بیان و سببنی شرح و تبیان لازمدر که دفعنه مبا
 درت و تدارک کنه مسارعیت اولنه اول سبیدن
 عینمت اولندی که شول اسباب که بو امر فطیع اند
 ناشی و بحامه بلاد و عباد لیچنده بوبلای شلیع
 اندر شایع و فاشی اولمشدر بیاننه مبارت اولنه
 و بو مرض هاثلی دفع و بو مقوله بلاء نازل ی رفع ایدن
 اموری اعلام ایله ختم کلام اولنه جناب و هجاب
 و رزاق دن رجا اولنور که زیر مقدم سبب مرض انسان
 تشخیص اولونجق علاجی آسان اولور قحط و غلایه
 خصب و رخایه تبدیل و قلوب حکامی جانب عدل
 و داده اما له و تحویل ایدوب بمقالید امور عباد و زمام
 عمارت بلاد دستنه مفوض اولان پادشاه دین پناهی

سبب صلاح جمهور و باعث سداد امور اولان اراء
 صائبه ايله عمل و تدقيق ايتمه که توفيق ايليه و بالله المستعان
 علاکل ماعز و هان بور رساله آمدی درت فصل و برخا
 اوزرینه ترتیب اولمشدر فصل بر مقدمه حکیمه
 بیانده در که ضمننده بر قاعده کلیه مندرجه در امده
 معلوم اوله که از مننه ماضیه ده گذشته اولان بلا
 و داهیه اول زمانه مبتلی و گرفتار اولانلره هر نه دکلو
 صعب و دشوار ایسه بعده سماع ايله استخبار ایدنلره
 انلاره نسبت هاین و صفوتی غیر باین کورینور کذاک
 زمان مستقبل ده صدور ایده جاک امور حال اظهور
 ایدن خیر و اولی و احسن و اعلا اولوق تصور اولنور
 زیر احلا اظهور ایدن کدر و سلال زمان مستقبل ده
 اولاجق احوالی و همده تحسین و لوح خاطر ده نقش
 مطبوع ايله ترین ایدر اول سبید ندر که ابناء زمان
 هر نه مرتبه صاحب فضل و عرفان اولسه ینه میان
 اقرانده پایه سی پست و جواهر معارفی پر شکست
 کورینور و دخی یس الخبر کالعیان فحواسی اوزره

مشاهد و معاین اولان شدت یسیره گذشته
اولان مضایق کثیره بی تذکر کردن نضسه شفا
اید و کنده ارباب عقول اتفاق ایلمش در مثلاً بر شخصه
بر شب هجوم براغیت دن سهر و ارق واضطراب
و قلق حاصل اولوب اول سبیدن زمان ماضیه ده
حرارت حمی ایله چکد و کی سهر و الامی تذکر
و قنقیسی اشدا اوله دیو تفکر ایلیسه شک بو قدر که
زمان ماضیه ده حرارت حمادن چکد یکی الامی تفکر حالاً
حرکت براغیت ایله جسمنده حاصل اولان
تکدر دن آسان اولوب اندن هر آسان اولماز لکن
حقیقت حاله نظر اولنسه حرکت براغیت دن حاصل
اولان المه حمی نیجه درجه زیاده و حال صحته اولان
سپهر نسبت الم سبب موت اولق احتمالی اولان امر دن
حاصل اولان سهر دن بدن انسانه اضرد کل اید و کی
غنی عن الافاده در وقتا که اول یکی حالت دن حاصل
اولان شدت میاننده اولان نسبت معلوم اولدی پس
بزه لازمدر که بر طائفه که زمانارنده مبتلی اولدقار

بلا و قحط و غلادن تنگدل اولوب بو حوادث غایت
 ایله صعب و دشوار دردیونالیه زاراید لر لر آئی قبول
 و تسلیم ایله و ن لکن زمان ماضی ده اولان بلالردن
 اصعب و اشددردیوتجاوزایتد کلر نی تسلیم ائیمیه و ز
 مثلا بر کسمه هصرده ایام شتادن بر یوم ده وقت
 سحرده فراشندن قالقوب خانه سنک ساحه سنه
 چقوب کورسه که باران جانب آسماندن بیزان و سیلاب
 بی شمار حاک اوز ره روان اولمش اول آن کندوسی دخی
 درون خانه بید روان اولوب بوکون هواسرد و یوم
 شدید البر در دیسه کلام مزبور قبول و معتبر
 اولوب مردود و منکر اولماز نیر اکنده و نفسنده ^{هنگام} مشا
 ایتدوکی حالندن اخبار و بین الناس معتاد اولان کلام
 تکرار ایشمش اولور اما بدینه اصابت ایدن برده تجلدن
 عاجز اولوب تأثیر بر ددن حاجز اولسون دیوبینه
 فراشنه واروب لحاف ایله التحاف ایلوب دخی بو
 یومده اولان بر دبلادروم و ترک ده اولاندن اشدد
 در دیسه بو کلامی از باب عقول قتنده غیره قبول

اولوب قائلی ضعف بنیه ولین جسد دمنیات
 حد و دربات حجول قبیلندن عدّ اولنور بل که
 آنی لحافدن اخرج ایدوب اول میاه و امطار الیچنه
 کشت و کذار ایدن اطفال خرد سالی اگا کو ستر ماک
 کر کدر تا معلومی اولا که ایتدو کی شکایت افراط
 شدت زماندن اولما یوب کند و سنک قلت صبری
 و ضعف حالند ندر بس بو تمیلات معلومه اولد
 ایسه شمد نکیر و زمان ضعی ده واقع اولان قحط و غللا
 بره قدر نی زبان اقلام ایله بیان و اعلام ایدم تا واضح
 و متبیین و روشن و متعین اولا که اول شد ائد سالفه
 حالا اولاندن اضعاف مضاعفه زیاده ایدی نهایت
 شمدی کی مشاهد و انلاره سموع اولما عن شمدی روع
 روع زیاده اولور نه بیان اولندیکه مشاهد اولان
 قلیل سموع اولان کثیردن اکثر ایدو کی شمسد
 اظهر در فصل محروسه مصره اصابت ایدن
 غلوت و انلاره متعلق اولان اخبار و حکایات بیانده
 درامدی معلوم اولا که جناب حق بو عالمی خلق

وحب و نواهی فلق ایدلدن بر و جمع اقطار و عامه بلاد
 و امصار ده هر زمان قحط و غلا ایله حسب و رحاما
 نند تو امان اولوب عالم کون و فساد و میان عبادده
 البته بر طرفه قحط و بر جاننده رخا و بر سمتہ رحمت و بر
 سمتہ بلا مقرر و بو معنی عامه کتب تواریحہ
 مسطور و محرر در برور سالہ ده لاجل الاحتصار الحق
 مصره اصابت ایدن قحط و غلا بی بیان اوزره اقتضا
 اولمشدر و بالله التوفیق و بیده ازمة التحقيق
 معلوم اوله که استاد ابراهیم بن وصفی شاه که
 قبل ظهور الاسلام مصرده واقع اولان احوال و توالی
 ریخ ایام بیانی متضمن بر کتاب جلیل مستطاب تألیف
 ایشدر کتاب مذکورده مسطور در که مصرده اول
 غلامک افروس بن ستاوش زمانده اولمشدر
 که بلوک مصر دن قبل الطوفان اولان ملوک ای اون
 یکنجیسی ایسی و ابن مر حیب بن شہلوق قولی اوزره
 طوفان نوح علیه السلام دخی بونک زمانده
 اولمشدر باعث غلا دخی ارادت خدای مالک

الاملاك عالمی طوفان ایله اهلاک ایتکه تعلق
 ایلیجک ابطار مرتفعه اولوب ماء نیل ده قلت
 وارحام بهائم ده وعمم وعلت وظهره کلندره هلاک
 وموت واقع اولوب بعد زمان عالمده طوفان دخی
 واقع اولدی بعده فرعان بن مسور زمانده که
 قبل الطوفان اولان ملوکک اون طقوزنجیسی دبرغلا
 دخی اولمشدر آنوک سببی کثرت ظلم وهرج بر مرتبه
 اولدی که هرکارده کسه ظلمی انکار ایتن اولدی اول
 سببدن حق تعالی خا که فساد ویرب زرعی انبات ایلمک
 سمدن در عقب طوفان کلوب ملک فرعان اول
 حالده سکران ایکن هلاک اولدی ملوک وصردن
 فرعان ایله مسمی اولانلرک اوی بودر بعده فرعان فرعون
 تبدیل الیشدر در بعده برغلا دخی بعد الطوفان ملک
 اتریب بن مصرتم زمانده اولمشدر که بعد الطوفان
 اولان ملوکک اون او جنجیسی ایلی انوک سببی
 بو ایلی که آب نیل یوز قرق ییل جری ایتمیوب واقف
 اولوب خلق بهائم و حیواناتی اکل ایدوب جمله سی

تمام اولوب حتی ملکی اتریب دخی بتمکه طوار بولما یوب
 پیاده قلدی ضعف جوع ایله بریردن حرکت و رجوع
 اتمکه مجالی قالمایوب انجوق قبضه سنی بسط و قبضه
 قادر ایدی وقتا که ملکه بو امر مشتد و احتیاس نیل
 و اهل اقلیمه شمول موت زمانی ممتد اولدی ملک
 اتریب لاوذب بن سام بن نوح علیه السلامه ارسال
 کتاب ایدوب بوبلاناکی رفعی ایچون استعانت
 واستغاثت ایلدی لاوذب دخی قونداشی افخشد بن
 سامه یازدی اول داخی ارسال اولنان کتاب ایچون
 جواب یامادی بو حالت اوزره قالدی اول زمره ندکن
 که حق تعالی حضرت هودی علیه السلام بعث
 و ارسال ایلدی اتریب انلاره دخی یازوب رفع بلا
 و حصول رخا ایچون دعالتنی رجالدی حضرت هود
 دخی ملتس ملکی قبول ایلوب دعایه مشعول اولماغه
 تعهد ایلوب ایتدی بن فلان کون دعاء ایدره
 سز دخی اول کون حاضر اولوب جبریان نیله منتظر
 اولاسز وقتا که اول کون کلدی اتریب جمیع مصرده

اولان زجال ولسانی جمع ایلدی مع هذا غایت قلیل
 العدد فالمشتر ایدی جمله سی جناب باری یه کمال نفع
 وزاری ایلده دعا واسغاثت ورجاء مرحمت ایلدی بدعا
 مزبور یوم جمعه ده وقت نصف نهاردی ظهر
 ایدوب درحال حضرت ملک متعال اجراء نیل ایلده
 احسانا جزیل ایلدی لکن خلق یاننده اصلا غله قالمش
 ایدی که انی تخم زراعت ایتمکله دفع مجاعت ایلده لیس
 حق تعالی حضرت هودده دخی ایلده امر ایلدی که مصرده
 اتریبه خبر ارسال ایلده که تحت جبل مصره کلوب فلان
 موضع حضرت ایلده حضرت هودده دخی دعا معهود ایلده
 اولان امر ملک علامی اتریبه اعلام ایلوب اتریبه دخی
 قوتی جمع و محل معهودی حضرت و ترابنی رفع ایلدی ناکاه
 بعض عقود ظهور ایلدی که درصا ص ایلده عقد اولمش
 اجدیلر کوردیلر که هر برینک التده مانند تلال نیجه
 غلال وار که سنبله سی ایلده بیلده طور رکوبیا هنوز
 محفوظ و مسکنوز در جماعت مزبوره سکنزای غلال
 مزبوره بی نقله استغال ایدوب بعض فی قوت ایلوب

بش ییل مقداری کفایت ایلدی اول زمانده اتر ییل بر آرد
 صابر بن مصریم خبر ویردیکه وقتا که قابل بن اده علیه السلام
 مک اولادی ارضده منتشر و ممالک مالک اولدی لر خلق
 بیلدی لر که روی زمینده بر حاد شه ظهور ایدیه جکدر بو
 بنای ایلب غلالی ایچنه وضع ایلدی لر پس خلق مصر اول
 غلال ایله زراعت ایدوب عالمده رخا و وسعت حاصل
 اولوب بغدادیک هر ارد بی بردانقه تنزل ایدوب بویله
 رخا و حضور ایله ایکی یوز ییل مرور ایلدی بعد مینه ملو
 مصر دن بعد الطوفان او تو ز ایکنجی و عالمده دن ایکنجی
 اولان ملک زماننده دخی بر غلای عظیم واقع اولدی
 قبط مورخ لری قولی اوز ره فراعنه ناک او جنجیس دخی
 بو ملک در لکن اسمنده اختلاف ایلمشدر بعضلر اسمی
 شهر اوس در دیمشدر بعضلر ریان بن ولید بن دوع
 العملیقی در دیمشدر بو غلا اول غلادر که یوسف الصدد
 علی نبینا و علیه السلام امر بلادی و انتظام مصالح
 عبادی بونده تدبیر و واقعه ملک تعبیر ایلمشدر نته
 کم قران عظیمده مذکور تور اناه مسطور و کتب

امم سالفه ده ذکری مشهور در اول سبیدن تفضیلنه
 تصدی اجمالاً نعتی و نمدای بعد بر غلادخی
 اولوب جمیع ذروع و اشجار نابود و خوب و شمار مفقود
 و جمیع حیوانات هلاک اولوب تراک خطه وجود ایلیدیر
 بوغلا، حضرت موسی علیه السلام فرغونه سبعوث
 اولدوغی زمانده اولمشدر بوناك اخباری کتب اسرائیلده
 تفضیل اولمشدر قران عظیمده حق تعالی و در قرنا
 ماکان یصنع فرعون و قومه و ماکانوا یعیشون قولنده
 ودخی و لقد اخذنا ال فرعون بالسنین و نقص من الثمرات
 لعلمهم یدکرون کلا سنه بوکا اشارت وارد ربعده
 حضرت رسالت پناه علیه الصلوة الا الهه معتقدن
 مقدم دنیا ده انواع بلا و رنج و قحط و عنا واقع اولوب
 ربع مسکونه شامل و اکثری مصرده حاصل اولمشدر
 محکمه شرح و بیان اولمشدر بعه حق تعالی دین اسلام
 ایله بلاد و عبادی ضیافت و انعام ایلیوب مسکونه
 مصرده اول غلاد هجرتدن سنه سبع و ثمانین ده واقع
 اولمشدر اول زمانده امیر مصر عبد الله بن عبد الملك

بن مروان ایدی پدری جانندن چونکه اوّل واقع اوّمش
 غلاء اوّل کورلمش شدّت ایدی خلق انکله تشاؤم ایتمد
 بعده دولت اخشیدی ده سنه ایلنن و خمسین و
 ثلاثاء ده ینه برغلاء اولوب طقوزیل ستمر اولدی
 اول زمانده امیر علی بن الاخشید ایدی و قد بیر امیر
 استاد ابوالمساک کافور اخشیدی بی مقوض و مسلم اید
 سبب غلاء دخی بو ایدی که از دیاد ماء نیل اون نیش ذراع
 و درت اصبعه منتهی اولوب اسعار رخیصه ایکن مر
 تفعه اولوب بر دیناره اولان متاع اوج دیناره ارتفاع
 ایلدی خبزه دخی عزیز و کم یاب اولوب قحاک هر ایکی
 و بیه سی که بیکرمی ایکی و یا بیکرمی درت مدّ در دیناره
 اولدی و سنه ثلاث و خمسین ده مدّ نیل قصیر و قلیل
 اولوب انحق اون نیش ذراع و بر قاقچ اصابع اولوب اندن
 ماعد ااضطراب ایدن خالی اولما یوب کاه زیاده و کاه
 نقصان اوز ره اولوب شهر بائد ناک نصفند که زیان
 قبط ده ماه ایلول در اون اوج زراعه قریب اولوب اندن
 صکره جزئی زیاده اولوب ینه سرعت ایله انحطاط

بولوب اول جهتن غلاده از ديداد و فتن ده كثرت و اشتهاد
 اولوب كثرت فتن سبيله عامه خاق عمل مانده و معطل
 اولوب ضياع و غلات نهب و غارت و اربابنه انواع
 حسارت اولوب ترقى اسعار سبيله مصرده خلق مانده
 موج فوج فوج كلوب يوم جمعه ده فسطاط ده اولان جامع
 عتيقه جمع اولو كثرت زحام و صيقل رخام دن محراب نشا
 بر مرد و بر زن هلاك و نيچه سى زهره چاك اولوب اولكون
 صلوة جمعه ترك اولندى بليت چنين عجائب حالى
 بالهاى دراز نه كوش دهر شنيدونه چشم دولت ديد
 و اول غلا سنة اربع و خمسين دكن ستمادى اولوب نه تا
 اذ باد نيل اون التى ذراع و بر قاج اصابع اولدى بعده
 سنه خمس و خمسين ده نهايت زياده اون درت ذراع
 ايله بر قاج اصابع اولوب نيلك مئدى قصير و جريانخ
 قليل اولدى و سنة ست و خمسين ده اون ايكي ذراع
 و بر قاج اصابع اولدى بوملت ظهور نندن برو بويله
 قلت واقع اولمادى اول زمانده مصرده مدبر امور استاد
 كافور ايدى هر چند كه سعى ايلدى مفيد اولمايوب كند كجه

محترق اولوب جزئی قالبوب حتی مقیاس بر مصره مکشوف
 اولوب بر جیره به دکن نیل کیدوب خاک اجلدی وبقیه
 آبک طعم ورائحه سی متغیر اولوب بعده ینه شیئ از یاده
 اولوب ماه مسری ناک اوان التیسند ه بر اصبع زیاده
 اولوب ینه اولکون منخط اولوب سرعت ه انحطاطی
 سببیله اصلا قابل انتفاع اولمادی اهل فری ایسه فنا
 بولوب بشر یوز نفس اولان قریه ده انحق ایچی اوج کسه
 قالمش ایدی اهل شعور دن مصالح بلادی کوروب تعمیر
 جسور ایده جگ کسه فالما یوب وبقدر دخی هلاک اولغو
 حتی برر اس بقر یمش دیناره بیع اولندی و حاجا اولان
 زراعت دخی حاصل اولدوغنی کبی بر دوده بید اولوب
 فاسد اولوردی و نقل حطب ایتمکه جمله وبقراءه الماغن
 اکثر فر نرد بیوت مصرک انخسابی احراق اولنوب
 نیجه اهل پرده اولان جماعت کیجه ایله چقوب مسکن
 خالیه دن انواع تعب ایله نقل حطب ایوب صباح
 بیع ایدر لردی و مصر و قاهره ناک ز قاهره نده منزل مسکن
 غایت جزئی قالبوب ایدی نیجه کسه النده الت حرارت

واقف اولوب ینه زیاده اولور
 اول بش زراع اولان ایچی
 اصبع اولوب ینه

ایله منزلدن چقوب فحشاءة ووفات ایدوب بری دخی حرت
ایتمکه جقوب اکادخی سابق کبی موت لاحق اولوردی
بعده بر غلا دخی سنه اربع و تسعین و ثمانده دولت
ترکیه د سلطان عادل کتبخان مانده واقع اولدی سبی
بوایدیکه بلاد برق ده عدم نزول امطار ایله جمیع
عیون و اترهار قود سیوب عموم جوع و عدم قوت ایله
جمله اهلی محقوت اولوب اتوز بیک مقدری رجال
اهل و عیال و ابقار و جمال و اخیال ایله مصره عازم
اولوب اکثری عطش و جوع دن هلاک اولوب بر
مقدار بقیه سی هزار رنج و محنت و انواع شقت
ایله واصل اولدیلر بلاد شام ده دخی و سمی که اول فصل
ربیع ده اولان مطردر متأخر اولوب زمان زراعت قوت
اولوب اوج دفعه استسقاء اولونوب مینه سفید اولما
یوب آخر کافه ناس استسقایه حاضر اولوب حضرت
محول الاحوال جبابنه هزار تضرع و ابتهاال ایلدیلر هاله
دعاری قرین قبول بزدان اولوب سمدان باران ریزان
اولوب شهره کلنجه صوا حینده کلدیلر لکن نیل از د
باددن

ایله منزلدن چقوب فحشاءة ووفات ایدوب بری دخی حرت
ایتمکه جقوب اکادخی سابق کبی موت لاحق اولوردی
بعده بر غلا دخی سنه اربع و تسعین و ثمانده دولت
ترکیه د سلطان عادل کتبخان مانده واقع اولدی سبی
بوایدیکه بلاد برق ده عدم نزول امطار ایله جمیع
عیون و اترهار قود سیوب عموم جوع و عدم قوت ایله
جمله اهلی محقوت اولوب اتوز بیک مقدری رجال
اهل و عیال و ابقار و جمال و اخیال ایله مصره عازم
اولوب اکثری عطش و جوع دن هلاک اولوب بر
مقدار بقیه سی هزار رنج و محنت و انواع شقت
ایله واصل اولدیلر بلاد شام ده دخی و سمی که اول فصل
ربیع ده اولان مطردر متأخر اولوب زمان زراعت قوت
اولوب اوج دفعه استسقاء اولونوب مینه سفید اولما
یوب آخر کافه ناس استسقایه حاضر اولوب حضرت
محول الاحوال جبابنه هزار تضرع و ابتهاال ایلدیلر هاله
دعاری قرین قبول بزدان اولوب سمدان باران ریزان
اولوب شهره کلنجه صوا حینده کلدیلر لکن نیل از د
باددن

بادرن واقف اولوب وبلاد قدس و ساحله مطر متاخر
 و زراعت فوت اولوب و جمله جاهل و عین سلوان
 قوریوب نینه قحط باقی اولوب آخر اهرام دن نینه غلام
 اخراج اولنوب خباز نینه و اصحاب جرایانه توزیع اولند
 بریللق جرایه صاحبنه ایکی آیلق ویریلوب هروجه
 قلت چکلدی اول زمان ده ایسه قلت مال و واردت
 و کثرت نفقات و اخراجات ایله دولته خلل حاصل
 اولمش ایدی اول سببدن ولایه و مباحث نیک نجه سنه
 مصادرات کثیره اولوب و جمیع امتعه تجاراغلائی
 اسعاره چقوب لکن خلق غله جدیده دن خیر خا
 ایدوب زمانی دخی قریب ایدی ناگاه بلاد برقه دن
 مانند برق خاطف بریح سودای عاصف هبوب
 ایدوب غلال و حبوب اوستنه بر تراب اصغر کتوب
 جمله سنه فساد لباسن کیدروب جمیع غلال ضائع
 اولدی و اول بریح و تراب اقالیم بحیره و غربیه و شرقیه
 و سعیداعلام خراب ایلدی اول سببدن جمیع مزارعت
 صیفیه مثلا ارز و سمس و قلقاس و قصب سکر

ضایع اولوبینه اسعار نیجه مرتبه ترقی ایلدی و اول
 سرچ عقینده حمیات هائله و نیجه امراض کثیره العائله
 ظهور ایدوب مرضی به لازم اولان سکر و بعض
 فواکه و سائر اشیاء بولما یوب و قحط مزبور بلاد قدس
 و شام و حلب و ساحل مجموعنه عام و شامل اولوب
 بلاد کراک و شوبانک و ساحل ده بعض مهمات ایچون
 اعداد اولتمش غلات کثیره الاعداد وار ایدیه جمله سی
 بلاد وانصاره تفریو وارسال اولنوب قحط مزبور
 مکه و مکرمه یه داخی سرایت ایدوب انده قحط اردنی
 طقوز یوز درهمه و شعریدی یوزه چقوب اهل مکه
 اکثری اقامت محال اولماغن ارتحال ایلدی بلر بلاد مینده
 دخی قحط و غلا و اشتداد و بلاء بر مرتبه یه واردیکه
 اهل تحصیل قوت ایچون اولاد لرینی بیعه مجبور
 اولدی لر انلار دخی اول حال سببی ایله ارتحال ایدوب
 یولار د اهل مکه ایله جمع اولوب کثرت ناس و قلت
 رزق ایله جمله سی جوعدن هلاک اولوب انجق طائفة
 قلیله قالد بلاد شرق ده دخی کمال قحط اولوب قلت

باران و حیوان ده سوتان ایله اهل بی سر و سامان
 اولدی لر لکن بصره جمله یه غالب اولوب جوع محکم
 و ذخیره کم اولماغن فر نلرده و دکانلرده خبزی خلق
 نهب و بیغایدوب و عجمینی فر نه کتور رکن اصحابنک
 اللرن دن آلوب نیجه کسه یه محتاج اولوردی آلت
 ضرب و عصا ایله نهب و غارت دن حفظ و حراست
 ایلیه لرینه نیجه کسه الم جوعه صبر ایده سیوب کمال
 اضطر اردن بوبلا لری اختیار ایدوب خبزی اوسته
 دو شوب و خلق باشنه او شوب نان و لوتیرینه بیجد
 لت سیوب سر بر مبتلای انواع بلا و علت اولوردی
 وقتا که اضطر اب حد دن اشدی و فقر انک دریای
 اشکی آب نیل دن بدل طاشدی امر سلطانی وارد
 اولدی کی جمله ضعفا و فقر ارباب دولت و امر خانه
 لرینه توزیع اولونه لر امیر مایه یوز فقیر امیر حمسینه
 اللی فقیر ویریلوب بو حساب اوز ره تفریق اولندی لر
 انلار دخی اضیافتی مهما امکن ضیافت ایدوب هر بر فقیر
 و ضعیف ایچون بر مقدار مرغه و یا بر مرغف دو شرک

انکله بر مقدار خفت و فقر ایه استراحت حاصل اولد
 لکن ینه قری و نواحیده و بواء عظیم و قاهره و مصره نیجه
 امراض پر بیم طاهر اولوب اده یه مرضی بولماز اولوب
 اطبا و عطاران تحصیل خزانن فراوان ایلدیلر کثرت
 موتی دفندن خلقی اغیا ایلدی اسمی دیوان سلطانده
 قید اولنانلردن هر کون اوج بیک نفس هلاک اولو
 اطرافده طروح اولانلرک حصر و دفنی ممکن اولما
 یوب آخر الامر بعض حفره و جاه لره اقیاء ایدر لردی
 ینه نیجه سی قالوب طرق و اسواقده رایحه منته
 موتی دن کچلر اولدی واکل لحوم اطفال دخی شایع
 اولوب نیجه کسه فوت اولدقده باشی اوجنده لحم انسان
 میت بولنوردی و نیجه کسه اخذ اولوب یاننده بعض
 اعضاء انسانلی بولنوردی ائما بواننده اهل سوق و تجار
 تحصیل اموال بیثما ایدوب بخت و غلادن انتفاع عظیم
 ایلدیلر لکن اول مقوله انتفاع ایدن طوائف کراک امراء
 اجناد کراک تجار و اوغادر بعد الغلاء سبتلای انواع
 بلاه اولوب یا نفسنه اصاب آفت و یا مالنده ظهور

تلف و خسارت اولوب بومرتبه مالنده کثرت وار تفاع
ایلهینه اصلا انتفاع میسر اولمایوب نیجه سی دخی کسب مال
عظیم ایتدم دیومساکن عظیمه شریفه و منازله مرتبه
و مرجه ایدوب تمام اولدوغی کبی حریق عظیم اولوب
اول جای دلکش طعمه آتش اولدی بغوذ بالله تعالی من
امثال هذا البلاء و بواشناد سلطان و امر ایسانده جلال
و مرء اولوب وزیرک احوالی مختل و حکمناک عدم نفا^{دک}
مزاجی معتل اولوب سلطانک اتباع و ممالیکناک ظلم^ک
بیحد و جور و تعدیلری لایعد اولوب بر اطلیل و حمایا
اخذنده طمعاری افزون و امرادن اخذرشوت و
غصیلرک حدن بیرون اولدی بوندن ماعدل امر
فلوس دخی زمان سابقه نسبت معکوس اول^د
فلوس جدید ضرب ایتد کمرنده ندا اولندیکه هر ط^ک
ایکی درهم اوله و هر نلسک وزنی بر درهم اوله فلوسک
وزنی اول اول زمانده اولدی ودخی وزیر صاحب
فخر الدین بن الکلیلی ناک ظلمی مشتد اولدی زیر اکثرت
کلفت دن احوال دولت اختلال اوزره اولوب آخر

هر کون فوت اولان کسمه لرك جمع اموال موروثه
 لرني جمع ايدوب قبض ايدرا اولديلر كرك اولادي
 اولسون كرك اولماسون متوفانك ولدي اولوب
 يدريناك مالني طلب ايتدكه انواع بلاوتعب چكوب
 البته اثبات نسب واستحقاق ايله ديوتكليف شقه
 اولنوب اول دخي اثبات ايدنجه هزار درده گرفتار
 اولوب بعد الاثبات يينه مالني ويريويوب بر آخرا
 تركه سي ظهور نه حواله ايدر لر ايدى اول كسمه ناك
 دخي وارثني برينه دخي احاله ايدوب آخرا كثر ورثه اول
 بلا لردن فرار ايدوب ترك مطالبه اوزره راني فرار
 ايدردى احوال تجار دخي غايت دشوار اولوب نيچه
 متاعى قيمتدن نيچه مرتبه ز ياده به ايله اوزر لر يينه
 رنى والقاء ايدب و ولاة وارباب امواله انواع مصادير
 واخذ مال و اهلى نواحي مبتلاى ظلم و نكال اولوب عامه
 اهل مصر و دمشق و نابلس و جبلبك و بقاع و جميع
 ديار حمله بو بلا لره گرفتار اولوب بر طرفدن غلام و قنط
 و امراض و موتده عموم و بر طرفدن كثر مظالم اسبي ايله

هجوم جند غموم ايله جمله سي زبون و حيرت لري حد دن
 بيرون اولدى و بوبلاناك آخرنده بر اعجوبه غريبه
 و علامت عظيمه اولدى كه مسموع آذان اولايوب
 عقول حيران اولوردي كه نواحي دمشق دن جبهه
 العسال ده بر فلاح ثورنى آلوب سقى الجون صوكناره
 كوروب كورديكه نيجه فلاحين دخي حاضر وهير
 نوبته مترقب و ناظر فلاح مزبور ثورنى سقى ايتدو
 كى ثور مذكوره حكمت الهيه ايله قوت نطق حاصل
 و كوش حاضرينه كلامى و اصل اولوب لسان فصيح
 و حوش صداد ايله حق تعالى يه حمد و شكرى ادا ايلدو
 بعده ايتدى حق تعالى بواسته يدي سنه قحط و غلايه
 ابتلاء تقدير ايلدوب بعده حضرت نبى شفيق صلوات
 الله و سلامه عليه جناب حقدن شفاعت و رجا
 عفو و استغاثت ايلدى و بكا امر ايلدى كه بو حالى
 مؤمنينه ابلاغ و ايصال ايليم بن دخي ايتدم يارسول الله
 يا بنم صدقمه علامت و انلاره اطمينان كله جاء
 امارت نه در بيورديلر علامت اولدر كه سن تبليغ

رسالت ایتدکد نصکره سکاموت اصابت ایتدکر
 هماندم که بوکلاسدن فارغ اولدی بر مکان عالی یه
 صعود ایدوب اندن دوشوب هلاک اولدی اهل
 قریه نیک جمله سی بوکلامی ایشدوب و اطرافه اشعه
 ایدوب هر جانبدن خلق جمع اولوب تبرکات و عطا
 آلوب تعظیم و تکریم ایله حفظ ایدوب بر حسته یه
 تجیر ایلسه لر نفع کثیر ظهور ایدردی و بو واقعه
 عظیمه بی قاضی بلد حضور نده اثبات ایدوب بر محضر
 مشبوت یازیلوب در حال سلطان مصره ارسال ایلدی
 جمع امر و اعیان بلکه کافه عالمیان بومعنایه وقف
 اولدیله همان در عقب بعنایه الملك الرزاق انحلال
 اسعار و وفرت ارزاق واقع اولوب عامه مسلمینه
 فرح و سرور حاصل و طرح و شرور زائل اولدی و لله
 الحمد والمئه بعده بر غلادخی سنه ست و ثلاثین
 و سبعهاته ده ملک ناصر محمد بن قلاون ایامنده واقع
 اولوب جمیع غلادیه قللت و اسعار ده ترقی و کثرت
 و دکا کین حیاتین ده کثرت زحام ده خوف نهب
 و غارت

وغارت اولوب هر دگانه اعوان سلطان دن درت
 كمسه تعيين اولندي اللرنده مطارق ايله دفع هجوم
 خلائق ايدر لر ایدی آخر کار عامه ناس باب سلطانده
 فریاد بشمار ایدوب سلطان دخی امری جمع ایدوب
 ایتدی یا امراء امرک بوتدارکی ایچون بر شهر سزک
 اوز بر یگوزه اولسون بر شهر بنم اوز ریمه اولسون بر شهری
 دخی محض لطف حدایه تفویض ایده لم دیوا امری خدمته
 تحریر ایلدی امراء دخی شهر رجب ده انبار لر نی آچوب
 هر اردبی اوتوز در همه بیع ایلدیلر انکله خلقه بر مقلد
 فرج و اندفاع خرج اولدی بعده شهر شعبانده دخی سلطا
 حواصلنی فتح ایدوب هر اردبی یگرمی بشارت همه بیع
 ایلدی شهر رمضانده ایسه فول جدید و شعیر یثوب
 بعده فتح جدید کلوب بعون الله تعالی غلار خایه متبدل
 والم راحتہ متحول اولدی بعده بر غلادخی سنه ست
 و سبعین و سبعمائه ده ملک اشرف شعبان ایامنده
 واقع اولدی انوک دخی سببی قصور نیل ایلده ارتقا
 اسعار ایدی حتی قلت ذخائر سببی ایل خلق تعیشه

قادر اولمايوب اكثرى جوعدن وفات ايدوب طرفات
 واسواق موتى ايله مال اولدى انك عقيبنده بروبا
 عظيم اولوب اجتماع و باو غلامه ايكي بلا اولوب
 بعض جزار و سائل مجر دشم ايتمه برپاره نان استيو
 بولنمايوب فریادكان تسليم روان ایدردی آخر الامر
 سلطان فقرای جمع ایدوب امر او اعیان تجاره تفریق
 و هر برینه تعیین فریق ایلدی غلام فروردخی ایکی سینه
 متمادی اولوب بعده لطف الهی ظهور ایدوب آب
 نیل مستوفی و یقصور جاری و خصب و رخسارچ
 عالمه ساری اولدی ولله الحمد و المنة صاحب رسالت
 ایدر بو محنت و حادثه بی بزگوردك و زمانغی ادرلك
 و مشاهده ایلدك پس اول اجلدن انوك سینی بیبا
 و باعثی عیان ایتك ایچون مستقلاً بر فصله شرح
 و تفصیل و عموم نفع ایچون اختیار تطویل ایلدلم معلوم
 اولاکه عامه کتب تواریخ و اخبار ده محرر و شهادت
 و اخبار عدول و اخبار ايله ثابت و مقرر در که ابتداء
 خلق عالمدن الی الان جمیع بلاد و عمران ده واقع اولان

قحط و غلاتك حدوث و ظهوری غالب امورده
 یا آفات سماویة دندر مثلاً مصرده جریان نیلده قصور
 و ارتفاعده فتوری اولماسی کی و شام و حجاز و عراق و سایر
 بلاد و آفات ده نزول بارانده قلت سبب و علت اولماسی
 و یا خود بر آفات سببیلده در که غلاته اصابت ایدر مثلاً
 باد سموم که احراق ایلر و یا جراد که اکل ایدر و بونک امثالی
 نیجه امور که خفای طغیانی و امر خدایه عدم اطاعت
 و عصیانی سببی ایله ظهور ایدر اما بحال که مصر حلول
 ایلمشدر بونلارک خلافتیجه در آنوک بیانی بو وجهله در
 سنه سته و تسعین و سبعمائه ده نیلده قصور اولوب
 اکثر ارضی زراعت دن قالب شرافی و اسعار از دنیا
 بولوب قحاک اردبی یمش در همه راقی و ارواح ناس بالغ
 تراقی اولدی بعده حق تعالی خلقه احسان ایدوب نیلک
 جریانی فراوان اولوب اکثر ناس زراعته مائل لکن تخم
 ایچون غله لرینک قلتی مانع و حائل اولوب نینه فوق
 المعتاد اسعارده از دیار اولدی مصرده همدت قدیمه
 بویله در که بر دفعه جری نیل متأخر اولسه ایکی میل

غلامتد اولور وقتا که سنه ثمان و تسعين ده غلّه جده
 زمانى کلدی بعون ذی الجلال اسعار ده اولکى کى تنزل
 وانخلال اولوب بوامر دائم و مستمر اولدی احد او ثمان
 مئه شوالنک نصفند ظاهر برقوق وفات ایلنجه بعده
 يینه کتد کجه سنه ست و ثمان مئه يه دکن تدرجه
 اسعار از دیاد بولوب اول سنه ده ينه نیلده قصور
 اولوب غلّه ندن ما عدا جمیع ماکول و مشروب و سلبوس
 و سایر امور سرایت ایلوب حتی بنا و فعله و ارباب
 صنائع دخی اجر تلی بر مرتبه زیاده اولدی که الی
 الان سموع اذان اولماش ایدی بعده سنه سبع ده
 جناب خلاق رزاق دن بسط ارزاق اولوب نیل دخی
 زیاده اولوب لکن خلق ارج و تخمه غایت محتاج اولوب
 غلال ایسه ارباب دولت و اصحاب اموال النده ایدک
 اکادخی ایکی باعث وار ایدی اوللا ارباب دولت لحتکا
 ایتمکی عظیم کار ایدوب فقر الی منع ایدوب کندیلری
 استد کلری بهایه آلوب ادخار ایدر لر دی ثانیاسنه
 ست ده غلّه نفسنده زیاده اولق ایله انلارک غلاتی

صرف اولنمایوب باقی ایدی حاصل کلام بوسیدن
 وبعض اسبابدن که ان شاء الله تعالی بیان اولنسه کرکرد
 حال دشوار و قحط و غلاتحریب دیار ایدوب بوبلییه
 و طامه جمیع ناسه عامه اولوب اهل اقلیمای نصفی
 جوع و برددن وفات و حیوان دخی عموم موتان ایله
 هلاک اولوب موجود اولان بقیه حیوانک دخی ثمنی
 بر مرتبه یه بالغ اولدیکه ذکرندن استیحاء اولنور مؤ
 رساله ایدر بزکه حالا اوائل سنه ثمان و ثمان مه ده یوز
 اختلاف نقود و محتاج الیه اولان امور مقنود اولدوغ
 جهتدن و سوء تدبیر و فساد و تقصیر سببندن بر حاله
 یوزکه بونک وراسنده امر عظیم و بلاه شنیع الیم اولماز
 بوفقییر ایدر بزم عصر مزده دخی سوء تدبیر و تدارک
 اموره نقصان زای و تقصیر و عدم استماع کلام
 وزیر او عموم ظلم امر او شیوع ارتشا و عساکرده اولان
 نهب و غارت و عدم اختشا و افسد ادرق و مسالک
 و جلب ذخائرده اولان مرهالک و اختلاف نقود
 و اثمان و اختلال سکه سلطان و بودکلو اسبابک

اجتماعند حاصل اولان بلا و شدت و غلا اول
 زماندن نیجه مرتبه زیاده و هر سنه اضعا فیهاده
 ایدو کی مقرر درو بودخی اتفاق غریبدر که تحریر مهل
 رساله سنه ثمان و ثمان مده و ترجمه سی سنه ثمان
 و الف ده واقع اولوب ایکسی بعد المائه سکرنجی سنه ده
 واقع اولشدر حق تعالی انلاردن دفع و احسان ایتدو
 کبی بزدهخی مددر سان اولوب جمله فزک قلوبیمزی
 اصلاح و آنوک ثمره سیله بودصنایقندن خلاص
 و فلاح میسر ایلدی آمین بحرمة سید المرسلین و آله
 و صحبه اجمعین صلی الله وسلم علیه و علیهم الیوم
 الدین بعده مؤلف رساله ایدر بو احوالک و بو عدم
 انتظام و کثرت اختلالک سببی اوج نسنه در رابع
 یوقدر سبب اول که اصل فساد و باعث قحط
 و کساد در مناصب دینیه و ولایات سلطانیه مثلا
 قضا و وزارت و دفتر داری و اسارت بر طیل و رشوت
 ایله و بر ملک عادت اولوب بر مرتبه یه و ارش ایلدی
 هیچ بر منصبه مال فراوان بدل ایتدین و وصوله امکان